РІК III. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ 6. ЖОВТНЯ 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 41.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВ...

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чверть-річно 2 зол. 50 сотиків. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

137 Kraków
Bibljoteka Jagiellońs.

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ПОЛЬЩІ

Блудне колесо: нездібний сойм і непевний уряд

Політичне й господарське положення в Польщі стає щораз тяжше. Державні доходи з торговлі, монополів і податків падуть і хоч уряд визначує більші податки, однак нема надії, щоб зубожіле населення могло їх платити. Оплати за перевіз товарів залізницею підвищено від 1 жовтня. Між соймом і урядом не приходить до порозуміння. Сойм не може здобутися на ніякий рішучий крок, бо не може склеїти потрібної більшости. На загал поважна більшість соймових послів є проти уряду й висловлює йому недовіре. Уряд не уступає, але й не розвязує сойму, бо нові вибори при старій виборчій ординації не можуть принести зміни на ліпше. Нову ординацію мусів би ухвалити теперішній сойм, котрий одначе завдяки свому розбиттю на численні ворогуючі партії не в силі цього зробити. Витворилося одним словом блудне колесо, в якому дуже плутаються державні справи Польщі.

ОСТАННІ ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Розрухи під Уманем. Бійка селян з чекістами.

З Харкова повідомляють про нове збройне повстання селян проти совітської влади. В девяти селах під Уманем на Поділю товпа селян вимордувала членів комісії, що реквірувала збіже. Відділ ДПУ (чрезвичайки) відмовився стріляти до ворохобників. Щойно відділи, які спроваджено з Київа, здавили розрухи. Бійка з селянами тревала два дні.

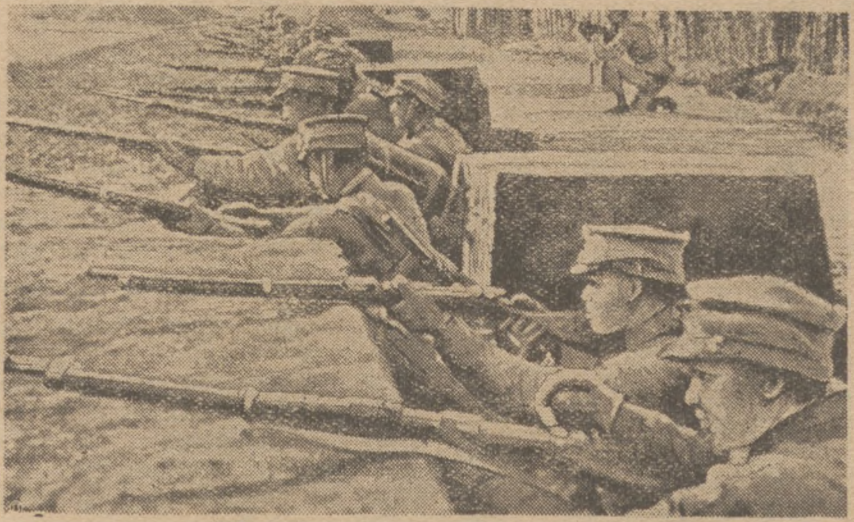
РОЗВЯЗАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Нові вибори 27. жовтня ц. р.

Минулого тижня підписав президент чехословацької республики, професор Масарик, розпорядження про розвязання парляменту. Рівночасно усталено речинець нових виборів, які відбудуться 27 сего місяця. Розвязаний парлямент був вибраний в листопаді 1925 р. і був другим з ряду парляментом вільної чеської держави.

Зачинається IV. квартал. Чи Ви вже післали передплату за „Правду“ до кінця ц. року? Коли ні, то вишліть негайно!

Бої на Далекім Сході

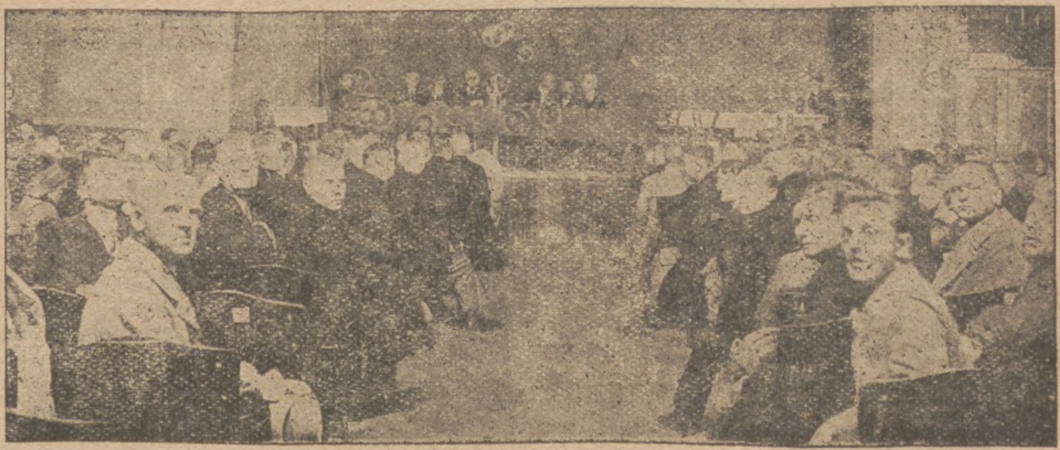
Большевицькі часописи пишуть, що в Манджурії, на китайсько-большевицькій границі далі ведуться бої коло місцевости Пограничная. По боці Китайців, боруться відділи російських емігрантів, які розстрілюють зловлених комуністів. Коло м. Барги в Монголії появився відділ „білогвардійців“, переодітих в большевицькі військові однострої. Цей відділ називається „полком для боротьби з III. інтернаціоналом“. Большевики оголосили в Хабаровськім і Владивостоцькім окрузі мобілізацію серед населення.

З усього виходить, що большевики думають продовжати бої і в зимі. Большевицький посол в Токіо загрозив Китаєви, що оскільки до трох тижнів китайський уряд не сповнить домагань його уряду, то большевицькі війська займуть весь простір Східно-Китайської залізничої дороги.

Наш образок представляє китайські війська в окопах на манджурській границі.

— —

Освітний Конґрес Т-ва „Просвіта“

Відкриття Освітного Конґресу в великій салі Музичного Товариства ім. Лисенка у Львові та перше пленарне засідання Конґресу дня 22. вересня.

ДОМАШНЯ ВІЙНА В АФҐАНІСТАНІ

З прогнанням короля Аманули не скінчилася домашня війна в Афґаністані. Наслідник Аманули, Габібула, колишній розбійник і теперішній володар великої держави, не вдержиться, здається, довго на королівськім престолі. Телеграми з Пешавару приносять вістки про великий погром військ Габібули на полудни від Кабулю, столиці Афґаністану. Повстанцям проводить новий претендент до королівського титулу Надір-Хан, котрий почав тепер наступати на Кабуль. Війська Габібули в тайні перед населенням евакують Кабуль.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗАГОВІР НА УКРАЇНІ

Викриття організації „Союз визволення України". Численні арештовання.

Перед кількома днями прийшли з Румунії, з над большевицької границі вістки, що в околицях міста Тирасполя на Україні, большевицькі війська насильно здавили повстання місцевих селян. Большевики почали збирати т. зв. „продналог" себто податок у збіжі від селян. Селяни прогнали большевицьких урядників і ті щойно при помочі війська „зробили порядок": повиганяли селян з сіл, опірних розстрілювали й пограбували села.

Такі грабунки на Україні звичайна річ і часто доходять до нас слухи про повстання селян проти жорстокої влади большевицьких наїздників. Відомости з України приходять до нас дуже скупо, бо большевики такі випадки звичайно затаюють. Вони не хочуть, щоб світ довідався правду про недолю гноблених хліборобів. Тільки час до часу, похвалюються вони, що їм удалося відкрити якийсь заговір та арештувати виновників.

Якраз сими днями прийшла з Харкова, столиці большевицької України, телеграма,що большевицька поліція(чека) відкрила нову організацію „Союзу визволення України". Ся організація кермувала протибольшевицькими виступами, вела агітацію у червоній армії і в останнім часі видала друком

заклик до хліборобів,

щоби не платили податків і ховали запаси збіжа. На цілім просторі України перевела большевицька поліція

численні арештовання,

головно серед української інтелігенції. Між арештованими є визначні українські учені, члени Української Академії Наук, а саме професори

Єфремов, Ніковський, Кримський

і багато инших професорів Вищих Шкіл. Між иншими арештовано також визначну українську письменницю, сімдесятьлітну жінку

Олену Пчілку.

Арештовано також цілу Всеукраїнську (православну) церковну раду разом з її головою, епископом Чеховським. На провінції арештовано около 30 священиків. Большевицька влада запевнює, що вона має докази протидержавної праці „Союзу визволення України", котрий мав намір проголосити

відірвання України від Московщини.

В Київі арештовано професорів-Українців Холодного й Ганцова, а на селах поверх 1000 селян-хліборобів.

До Риги прийшли вістки, що арештованих перевозять до Київа бічними зелізничими шляхами і то по ночах, щоб затаїти перед рештою населення ті масові арештовання.

В Київі панують дуже напружені політичні відносини. Большевицький уряд вислав до Київа комісаря Микояна, котрий має широкі повновласти для здавлення „контрреволюції". Начальник большевицької політичної поліції, Балицький заповів, що процес арештованих Українців відбудеться ще в місяці жовтні ц. р.

Колиж уже скінчиться страшна неволя нашої Батьківщини?

„СВЯТІ ОСТАННІХ ДНІВ"

Сектанти, відомі під назвою Мормонів, починають велику релігійну пропаганду в Европі. Перший наступ має піти на Німеччину, де вже має бути 12.000 визнавців цеї протестантської секти. Велику суму грошей на пропаганду в Европі одержали Мормони з запису одного свого американського визнавця-міліонера. Останніми часами вони стали звати себе „святими останніх днів".

СМЕРТЬ НАЙСТАРШОЇ ЛЮДИНИ

В Царгороді згинув під колесами авта найстарший чоловік на світі, Альбанець Цан-Ага, що мав 150 літ. Мало є тепер людий на світі, котрі дожилиб такої дуже глибокої старости як цей Альбанець. А й то не вмер він природною смертю, тільки від припадку. Чому завдячував він свій довжезний вік, не знати.

ЛІНДБЕРҐ ВІДКРИВ ЗАПРОПАЩЕНЕ МІСТО

Славний американський летун Ліндберг, що то на звичайному літаку перелетів із Америки до Европи, відкрив в часі своїх летів до середущої Америки в нетрях Джокатем останки одного з найстарших міст в Америці. Небаром має виїхати туди наукова виправа, що має там поробити пошукування. Вчені сподіються, що ці пошукування дадуть багато цінного матеріялу до історії цеї частини Америки в давній давнині.

Наше село і земельна політика

Чому хліборобська праця не оплачується та яка на те рада.

Кождий знає, що ціна землі постійно зростає, бо землі не прибуває, а навпаки число населення зростає. Тому капітал вложений в господарку рентується богато слабше і повільнійше, ніж вложений у промисл або торговлю. Особливо важко рільникови, що має оборот лиш раз на рік, в часах короткого й дорогого кредиту. Мала видайність хліборобської праці, так залежної при тім від примх погоди, є причиною, що рільник не може відповідно збільшити продукції. Його не стати попросту на видатки потрібні до інтензивної господарки. Друга причина, що у нас хліборобство так слабо рентується — це загально-світова конюнктура. Значить це, що ціни земплодів у нас залежні від тих цін, які диктують „світові житниці", т. є Канада, Австралія, Аргентина та инші. Якаж рада на це? Очевидно, потрібна є розумна і доцільна земельна політика держави. Завданням уряду є так зорганізувати торговлю земплодами, щоб праця на ріллі справді оплачувалася. Та незалежно від цего, що задумує зробити, чи зробить уряд, тою справою повинні занятися наші економічні й хліборобські установи. В тій ділянці особливо повинна проявити себе наша кооперація. А її центральні установи, разом з иншими, сільсько-господарськими організаціями, повинні обміркувати плян оборони найбільшого варстату праці нашого народу, котрим є хліборобство.

НОВИЙ ПОДІЛ РОКУ В СССР.

На Радянщині роблять усе можливе, щоб змусити людей не святкувати християнських свят. І ось тепер радянська комісія рішила поділити рік на 72 тижні, кожний тиждень по пять днів. Рада народних комісарів оповістила вже указ про безперервний тиждень праці. Працювати будуть без перерви, навіть у неділю. Робітники будуть мати по черзі по 4 днях праці один день спочинку — значить усе пята частина робітників буде спочивати. В році буде тільки 5 „революційних" свят, коли не буде зівсім роботи: 22 січня, 1 і 2 травня й 7 та 8 падолиста.

ХОЛОДНА ОСІНЬ Й ОСТРА ЗИМА

Вже почалися холодні дні. І кажуть метеорольоги (вчені, що досліджують погоду), що вже не потепліє сильніше. За дня, коли пригріє сонце, тепло піднесеться до кільканацять степенів, та зате ночі вже будуть холодні, а навіть із інеєм та приморозками. Причиняться до цего головно холодні вітри з півночі, з над Балтійського моря.

Метеорольог Мемері каже на основі дослідів над сонішними плямами, що теперішня зима буде дуже гостра. Морози минулої зими були тільки вступом до небувалих морозів у зимі 1930 р.

ДОМИ З ВІДПАДКІВ ДЕРЕВА

Практичні Американці хочуть використати навіть відпадки з дерева, що досі марнувалися. Вони винайшли машину, яка переробляє на волокна, старі дошки, обрізки, гиблівки, кору, галузки ба й пилиння. Ці тонісенькі волокна змішані з цементом та водою, дають матеріял до будови домів, двічи лекший від каміння, а при тім огнетрівкий і на половину дешевший. Крім сего можна його різати як дерево та збивати цвяхами. Бальки з цего матеріялу високі на один поверх, а широкі на дві стопі може перенести двох людей і поставити простопадно.

Цей винахід, значить, буде подвійно корисний: і не змарнуються відпадки та буде дешевий матеріял на будову.

ВІДОЗВА ЖИДІВ ДО АРАБІВ

За мирне співжиття в Палестині.

З Єрусалиму повідомляють, що там жидівська Народна Рада видала відозву до арабського народу. В тій відозві Жиди в спокійний спосіб описують останні кріваві події в Палестині. Вони запрошують Арабів, щоб вислали своїх представників на нараду з жидівськими представниками. На тій нараді мають обдумати способи мирного співжиття обох народів у Палестині. Щоб не дразнити більше Арабів, Жиди пишуть, що за недавні погроми Жидів у Палестині не можна робити відповідальним цілий арабський нарід.

ЗА ЛЕГКОВАЖЕННЯ ЖИТТЯ РОБІТНИКА

Вирок львівського карного трибуналу.

Перед окружним карним судом у Львові станули Давид Тененбавм, власник тартаку в Добросині коло Рави Руської, машиніст того тартаку Максимович, директор Ерман та син властителя. Всі обвинувачені як співвинні в смерти робітника Івана Кулявця. Бл. п. Кулявця рік тому пірвав на тартаку машиновий вал. В наслідок сильного поранення Кулявець помер. Судова розправа виявила, що це місце коло машини не було як слід забезпечене дошками. Суд засудив старого Тененбавма на 4, його сина на пять, Ермана на 6 місяців тяжкої вязниці й на заплачення батькови бл. п. Кулявця 1000 зол. Максимовича увільнено від вини і кари.

ХТО ПРАВИТЬ БОЛЬШЕВИКАМИ?

Недурно є жарт, що букви С.С.С.Р. означають: трох Срулів і 1 Росіянин. Що той жарт не далекий є від правди, свідчать правдиві назвиська большевицьких провідників. Бо ті большевицькі назвиська, що ми їх читаємо в газетах, це не правдиві родинні назвиська, а тільки партійні псевдоніми (прізвища). А поприбирали вони такі прізвища на те, щоб затуманити християнський народ, аби не дуже проти них бунтувався. Ось тут подаємо спис їх урядових прізвищ, а (в скобках) правдиве назвисько. Отже Жидами є такі большевицькі провідники: Троцький (Бронштайн), Стєклов (Нахамкес), Мартов (Цедербавм), Зіновєв (Апфельбавм), Гусєв (Драпкін), Камєнєв (Розенфельд), Богданов (Зільберштайн), Горев (Гольдман), Урицький (Радомишльський), Володарський (Коген), Камков (Кац), Рязанов (Гольденбах), Пятніцкий (Лєвін), Радек (Собельзон), Літвінов (Фінкельштайн Валлях), Ларін (Люріє) та ще 26 жидів (менче знаних) теж з російськими прізвищами. На тих 50 правителів большевицької Росії є всього 6 москалів (пом. Лєнін, Луначарскій, Красін, Чічерін, Колонтай, Ґуковський), 1 Німець (Гіммер), 1 Лотиш (Петерс), 1 Грузин (Сталін), решта все Жиди.

Новий гр.-кат. Епископ-Помічник у Львові

Впр. о. Др. Іван Бучко.

Сими днями Апостольска Столиця іменувала Впр. о. д-ра Івана Бучка львівським Епископом-Помічником (суфраганом). Місце Епископа-Помічника у львівській А.-Епархії було необсаджене від смерти бл. п. Епископа Йосифа Боцяна, то є від осени 1926 р. Новоіменований Владика син селянина, дяка в Германові к. Львова, уродився 1. Х. 1891 р. Богословські науки скінчив у Римі, де одержав науковий степень доктора. Там також був висвячений на священника в 1915 році. Від 1920 р. став професором св. Богословія у львівській Духовній Семинарії, а крім того від 1919 р. є ректором Малої Семинарії у Львові т. зв. Інституту св. Йосафата.

Малий Семинар це бурса, в котрій молодь, що вчиться у львівських середних школах (гімназіях), виховують у католицькім дусі. Це дуже важна установа, коли зважити, що наша гімназійна молодь дуже часто наражена на згіршаючий вплив станцій та лібералних заведень. Немаючи доброго християнського виховання, не обучена як слід у правдах віри і науці нашої св. Церкви, така молодь виростає на ворогів своєї Церкви. Тому не дивно, що між „ученими" інтелігентами так часто можна стрінути ворогів нашої Церкви, Апостольської Столиці, наших Епископів і Духовенства. Їм брак попросту християнського виховання і підстав католицької науки. Тому мають зарадити Малі Семинарії.

Новоіменований Епископ відомий як щирий патріот. В його номінації бачимо новий доказ великої прихильности св. Отця до нашого народу. Це підносимо тому, бо ріжні українські часописи часто нападають на Апостольську Столицю. Одні (комуністично-радикальні) пишуть, що Папа і кат. Церква „тримають з панами." А тимчасом маємо стільки доказів, що на найвизначнійші становища Ап. Столиця підносить якраз тих, що вийшли зпід української селянської стріхи! А знову инші „вільнодумні" газети як „Український Голос" або „Діло" виписують несотворені річи на Ап. Столицю, називають її „лукавим Римом," а св. Отця „польським папою." І те все без найменших доказів. А коли ми постійно наводимо докази, що це брехня, то вони на те якби води в рот набрали. Бо щож в дійсности можуть вони поважно закинути котрому з наших Впреосв. Владик, а з окрема останньо іменованому.

ПЕРЕСІЧНІ ЗАРОБІТКИ У ПОЛЬЩІ

Польське міністерство праці обчислило, що пересічні заробітки постійних некваліфікованих робітників усіх підприємств у Польщі дають денно на одного в Варшаві 10 зол. 45 сот., у Вильні 10 зол. 68 сот., в Познані 8 зол. 31 сот., в Катовицях 8 зол. 9 сот., в Кракові 9 зол. 80 сот., у Львові 7 зол. 45 сот. у Дрогобичі 5 зол. 20 сот., у Станиславові 8 зол. 12 сот. З цего бачимо, що найвищі заробітки є в Варшаві та в Вильні, а найнизчі в Тарнові та в Дрогобичі.

ЛИСТ СТАРОГО ЖИДА ДО БОЛЬШ. КОМІСАРЯ СТАЛІНА

Російський часопис „Дні“, що виходить в Парижі, надрукував дуже цікавий лист старого Жида до Сталіна. Насамперед пише той Жид, як він став безбожником. Безбожником був він 30 літ. „І ось — пише він — 30 літ не був я в синагозі, а тепер ходжу в синагогу... Зачав я там ходити, від коли нашим Жидам відібрали в цій частині міста, де я живу, синагогу“. А дальше пише: „Маю богато знайомих Росіян, котрі не вірять, котрі в церкву не ходили та свого духовенства не шанували. А тепер ходять, як я ходжу до синагоги, дають на церкви гроші, виявляють пошану своїм душпастирям. А тепер напишу про мої політичні переконання. Які можуть бути переконання в жидівського робітника, коли він читає книжки і газети? Я був трохи бундівцем, трохи большевиком... Я ненавидів капіталістів. Та ваша влада, товаришу Сталіне, змусила мене жалувати їх і шанувати. Серед моїх знайомих богато є освічених людий. Знаю, що вони всі ненавиділи купців і куркулів, та тепер вони шанують їх. Сталося це тому, що все за переслідуваними правда... Коли вибухла в 1917 р. революція, то я втішився і казав: „Тепер закріпиться наша робітницька правда“. Та прийшла ваша влада й поганьбила нашу робітницьку правду. Ви вчинили нас робітників із справедливих виновниками, а з капіталістів — промисловців — фабрикантів зняли ви їх вину й вони тепер справедливі. Ось за що ми вас проклинаємо. Ви зі всею вашою ВКП (Вселюдною Комуністичною Партією) вороги Розуму і Правди. І кажу вам, що такими перейдете до історії як вороги Розуму і Правди. І пишу це вам тому, щоб до історії перейшло й вічне прокляття для вас і вашої влади від нас робітників... День, що в ньому зачиниться за вами брама дому варіятів, люди повинні назвати днем справедливости. Сподіюся, що доживу ще цего дня. Старий Жид“.

Цей лист в Росії переписують і так його поширюють. Богато крови псує він большевицьким комісарам, між котрими є таки немало Жидів.

Обережно перед обманцями!

Як спритні обманці обрабували у Львові приїзжого купця.

До Львова приїхав мин. тижня Маєр Бавм, гандляр худобою з Погорілець, перемишлянського повіту. На вулиці Леґіонів приступили до нього якісь 2 незнайомі, підступно завели його до сіний одної камениці і тут зажадали від нього, щоб сейчас віддав знайдений портфель з грішми і векслями. Бавм, котрий нічого не знайшов, почав випиратися і позволив перевести на собі ревізію. Оден з обманців витягнув йому з кишені його портфель, овинув в газету і дав другому потримати. Вкінци казали ще Бавмови зняти чоботи (щоб не міг їх ловити), а не знайшовши нічого, віддали йому його портфель і відійшли. Бавм обувся і щойно по хвилі розвинув газету, в котрій мав бути його портфель. Але портфелю з готівкою 1.865 зол. в газеті не було. Пропав також слід і за обманцями.

Наша літературна мова

Як у розговірній мові є чужі слова (про що ми вже згадували), так само собою є вони й у кожній літературній мові. Одні з цих слів перейняті з розговірної мови, а інші прийняті самою літературною мовою. До цих належать наукові назви т. зв. наукові терміни та загально світові слова, себто слова прийняті майже в усіх культурних мовах, як от телеґраф, телефон, елєтрика, нікотина, дредновт, большевизм, політика, пергамент, фльота і инші. На всі ці слова можнаб утворити й нові слова українські. Пробували навіть це з деякими словами, як от елєтрику назвали були „громовина,“ телеґраф далекопис, телєфон далекомов. Та ці українські назви не прийнялися, бо вже були швидше засвоїлися чужі тай тому також, що ці чужі слова загальносвітові — є вони й у німецькій, у французькій в англійській, московській, польській і в инших мовах. Цих чужих слів в інших мовах прим. у московській більше як у нашій. І тому неправду пише „Земля і Воля,“ що наша мова засмічена чужими словами. Навіть польських слів у московській мові є богато. Прицьому, як ми вже бачили, на всі слова в нашій мові, що їх „Земля і Воля“ вважає польськими є дійсно польські. Вони тільки подібні до польських, а це тому, що польська мова також словянська й має богато спільного з усіми словянськими мовами й також великий запас спільних слів. Такі слова, як отець, мати, син, донька брат, сестра, дитина, родина, життя, вода земля є в усіх словянських мовах, є й у польській і в нашій мові. І ніхто ро-

---

К. К.

Св. Павло

Семого дня велів сотник усім зібратися й пустилися дальше в дорогу. Павло, як і всі инші вязні йшов у ланцюгах, бо такий був припис.

Пішли на північний схід до Капуї.

— Відтіля вже Апієвим шляхом прямо в Рим — казав сотник. Як прийшли в Капую, там день спочивали.

— Перед нами ще далека дорога — казав сотник — треба спочати.

— Два тижні треба йти найменьше — каже Павло.

— А вжеж — каже сотник.

Як на другий день вийшли з Капуї постелився перед ними широкий Апієвий шлях.

Ішли довше, як два тижні, бо сотник, щоб пощадити Павла велів не спішити.

Вкінці замаячили перед очима змучених, вкритих курявою подорожних, горді мури Риму.

Павла огорнуло якесь дивне почування. То сум який говорив йому:

— Це вже остання твоя мандрівка, не вийдеш уже з Риму! — то знов радість, що ось він вкінці вже в мети.

Радість його ще збільшилися коли в Третабернах під Римом зустріли його римські християне:

— Якжеж ви довідалися, що я прибуду?—питав Павло на радощах, із ними витаючися.

— Дали нам знати післанцем із Путеолів. Ми вже так четвертий день тут виходимо та дожидаємося тебе—говорили йому римські християне.

— Дякую вам, дякую — говорив Павло зворушеним голосом. — Це ваше привязання до мене, брати, вливає в мене нову відвагу, певність, що зєднані любовою будемо сильні й правда переможе неправду, світло поборе ніч. Господи Боже, дякую Тобі за цю потіху в терпіннях моїх.

Разом уже подалися в Рим.

Як минули Апійські ворота й перейшли попід Друзів лук, знов важкі думи нависли в Павловій голові.

— Оце вже три важкі роки за мною. Від часу, як у третій місійній подорожі кинув я Коринт, непокоять мене чорні прочуття. Як лиховістники бурі налітали вони на мене, чорним гайвороннням крякали. І прочуття не завело мене. Кайдани не минули мене тай це ще не кінець. Чую, з Риму не вийти мені — тут мене Господь мій покличе до себе. Та я радо кину цей світ, сповнивши все, що Христос Бог повелів мені. 64 роки прожив я. Понад дві й пів десятки літ трудився я в Христовому винограднику й я свідомий цього, що не змарнував часу, укріпив і поширив Церкву Господа мойого.

Ішли дальше Апієвим шляхом попри гробницю Сціпіонів, попри святині Хоробрости й Чести. Коло цирку де відбувалися видовища, перегони кіньми й боротьби глядіяторів для Римлян, що все домагалися „хліба й ігриц“ — завернули на північний схід і перейшли на вулицю Патриціїв, де пишалися величаві доми римських богачів аж на край міста, де був замок преторії.

Сотник передав префектові преторії спис вязнів. Префект докладно розвідував, хто за що увязнений, а коли прийшла черга на Павла й коли довідався, що за ним нема ніякої вини, каже:

— Сам ти покликався до цісаря, то мусиш тепер дожидатися тут. Держати тебе в вязниці не маю потреби. Найди собі житло в місті і жий свобідно. Тільки до нагляду над тобою придам тобі воїна. Це не на те, щоб він стеріг тебе, так каже закон — я мушу закон сповнити. Та знай, що не скоро станеш перед цісарем.

Як Павло вийшов із воїном, обступили його зараз християне:

— Ну, як? Що? Кажи! — питали в нього на випередки.

Павло сказав їм, що рішив пре-

зумний не буде казати, що ми взяли їх з польського, або Поляки від нас. Щоби пізнати, чи яке слово наше, чи взяте з польської чи з нашої мови на те, треба високої науки. Про це вчать у високих школах, університетах, про це розправляють учені в академіях. А й там, хоч ці учені добре обізнані з мовами, знають як мови повстали, як розвивалися, нераз не можуть погодитися, чи те або те слово в якійсь мові своє, чи взяте з іншої мови, передусім коли ці слова з давна в цих мовах уживаються. Тільки, коли якісь слова як то кажеться „противні духови мови" то вже наше вухо скаже нам, що вони не наші, а чужі. Ось так прим. коли чуємо або читаємо такі слова: звонтпити, до щенту, стонжка, венци, то відразу пізнаємо, що це не наші слова, а взяті з польської мови. Таксамо коли чуємо здраствуйте, шляпа, щоти, качество, то теж відчуваємо, що вони не наші — а хто знає московську мову, то знає, що вони взяті з московської. Таксамо поляк відчуває, що rozhowory, poruczyć, hołysz, hołoble, hurma, hojny, походженням не польські. І москаль відчуває, що бутершнит, бутерброд, солдат, масштаб не московські, а взяті живцем із чужої мови (з німецької).

Літературна мова визначається ще тим, що всякий добрий письменник, чи поет старається писати гарною, зразковою мовою — значиться він бере з розговірної мови це, що в ній є гарне, миле для вуха і його мова мило вдаряє нас, коли твір цього письменника читаємо, або слухаємо. Про такого письменника кажемо, що він знає мову, дбає про красу мови, має гарний стиль (спосіб висловy).

К. б.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС В АМЕРИЦІ

Як великі промисловці „помагали" розброювати світ.

В передвоєнних часах великі фабриканти зброї та воєнних матеріялів мали нераз значний вплив на політику своїх держав. Такі фірми, як Круп в Німеччині, або Крезо у Франції, все старалися мати своїх людий на важних державних становищах. Здавалося, що по війні вплив тих великих фабрикантів ослаб. Але показується, що так воно не є, бо ось сими днями виявилася дуже погана справа, в яку замішані є американські підприємці, що виробляють воєнні кораблі та воєнні матеріяли. Справа мається так:

В 1927 році кілька американських металюргічних фірм післали до Женеви свого агента Шерера. В Женеві радила тоді міжнародна комісія розброєння і той Шерер мав постаратися, щоб із цих нарад нiщо не вийшло. За труд обіцяли підприємці дати Шерерови 250 тисяч долярів. Одначе дали йому тільки 50 тисяч та по якімсь часі відкликали його. Але агент зажадав цілої обіцяної суми і пізвав фірми перед суд. З того вийшов цілий скандал. Шерер зізнав, що не тільки великі фабриканти були з ним у зносинах, але також замішані були в ту справу вищі офіцири американської фльоти. Тим процесом заінтересувався сам президент Зєд. Держав Гувер і назначив для тої справи окрему слідчу комісію. В Америці з великим напруженням очікують, як скінчиться цей процес

МЕДВІДЬ ЗЇВ ДИТИНУ

Дитина переселенця Григорійчука жертвою лісового грабіжника.

До хати українського переселенця Григорійчука, хлібороба-фармера в Ловленд у Канаді, вдерся голодний медвідь. (Ловленд лежить недалеко озера Лейк ді Бонет, серед густих, непроходимих лісів.) Родичі пішли в поле, а в хаті остало троє малих дітий Григорійчуків.

Зголоднілий медвідь виломив двері від хати, вхопив наймолодшу дитину, трирічну дівчинку і поніс із собою в ліс. Старші діти повтікали й сховалися в сусідів.

Якраз вечоріло, коли мати надійшла з поля й побачила ще, як медвідь ніс її дитину в передніх лапах і сховався в кущах коло хати. Перелякана жінка вернула зараз у поле й покликала чоловіка. Минула добра година, поки Григорійчук і його сусіди, узброєні в сокири, в кріси й вили, пустилися в погоню за медведем.

Щойно по кількох годинах найшли в густих кущах недалеко хати подерту й закривавлену одіж, недоїджену голову й кілька ребер нещасної дитини.

На другий день медвідь знова повернув до хати, але узброєні переселенці відогнали його. Та медвідь все ще крутився коло хати Григорійчука, шукаючи добичі. Остаточно поліційним сторожам удалося вбити грабіжника. Се був великий бурий медвідь, що важив яких 200 кг.

фект. Всі християни зраділи й знову один наперед одного:

— В мене, в мене поселися!

— Ні в мене. В мене краще.

А Павло на радощах:

— Дякую вам, друзі, що так радо хочете пригорнути мене в себе. Та чейже годі мені в усіх вас жити. Знаєте що, щоб не було спорів, поселюся таки тут недалеко від преторії, щоб не далеко було мойому сторожеві.

— А то тільки в мене — каже один, — бо від мене найблизче до преторії.

І забрав Павла й воїна зі собою. Християне підпровадили ще Павла під дім тай розійшлися. А Павло з господарем та з воїном увійшли в хату.

— Богато наших хоче навідуватися до тебе — каже господар дому — та я перші дні не пущу нікого! Тобі по тільки трудах треба спокою, треба спочати.

І не пустив.

Та вже третього дня каже Павло:

— Годі мені гайнувати час! Треба братися до діла. Завтра хочу попрохати перших із Жидів та промовити до них.

Господар післав післанців із запрохaнням від Павла.

Прийшли сливе всі. Павло промовив до них:

— Мужі брати! Запрохав я вас тутечки, щоб зясувати вам, як я попався в кайдани та чому привели мене як вязня в Рим. Єрусалимські Жиди обвинили мене неправдиво, що я впровадив поганина в святиню й хотіли мене вкаменувати. А коли мене військо врятувало, не давали мені спокою, неправдою проти мене воювали. І я нічого противного не зробивши народові або рідним звичаям, переданий як вязень у руки Римлянам. Римляне розпитавши мене, хотіли випустити, бо ніякої вини смерти не було в мені. Якже Жиди не переставали наставати на моє життя, був я змушений покликатися до цісаря..

Тому скликав я вас, щоб побачити вас та поговорити, бо за надію Ізраїлеву цим залізом скували мене.

На це один жидівський старшина:

— Нічого ми не знаємо. Ми про тебе ні письма не одержували з Юдеї, ні ніхто, хто приходив відтам із братів, нiщо про тебе не говорив нам лихого.

А инший:

— Та всеж таки бажаємо почути від тебе про християнську науку, бо про цю єресь відоме нам, що скрізь їй противляться.

Тоді найстарший між ними:

— От що зробимо! Знов через три дні зійдемося тут та ще більше скличемо наших, а ти тоді зясуєш нам усе.

— Добре — каже Павло — хай буде по вашому.

І розпращалися тай розійшлися.

В означений день, вже з ранку, зійшлася велика сила народу, так що не могли зміститися в кімнаті й вийшли в сад.

Павло вияснював їм Христову науку, говорив про царство Боже та доказував їм, що про прихід Ісуса Христа є в Мойсеєвому законі й у пророків.

Тут завівся спір. Деякі накидалися на Павла, що він неправдиво вияснює закон і пророків. Та инші обставали за Павлом.

Навчав так Павло й зясовував до заходу сонця. Колиж бачив, що багато зпоміж них вперто стоїть при старому завіті, сказав піднесеним голосом:

— Добре промовив Дух Святий через Ісаію пророка до ваших батьків говорячи: „Слухом будете слухати й не зрозумієте! І дивлячися дивитися будете й не побачите: бо серце цього народу затвердило й вухами тяжко чують і очі позаплющували, щоб не бачили очима й вухами не чули й не розуміли серцем і не повернулися, щоб я исцілив їх. Відомеж хай буде вам, що післане поганам спасення Боже й вони чутимуть!

Як він промовив ці слова, Жиди розійшлися, та дорогою змагалися між собою — одні були прихильні Павлові, а другі противні.

(Далі буде).

Хто винен в убивстві батька?

Другий процес Гальсмана в Інсбруці.

Другий процес проти обжалованого за убивство свого батька 23-літнього студента Пилипа Гальсмана, який тепер ведеться у місті Інсбруці в Австрії, викликує велике й зрозуміле зворушення серед населення. Прокуратор обжаловує Гальсмана в злочині вмисного убивства свого батька на прогульці в горах Альпах. Перший процес, що відбувся ще в зимі цего року, скінчився засудженням обжаловачого на кару смерти. Але вирок сей уневажнено й тепер пораз другий ведеться в Інсбруці судова розправа.

Справа обжалованого така. Пилип Гальсман вибрався минулого року зі своїм батьком на прогульку в Альпи. Коли переходили через Цілєртальські Альпи та йшли вузоньким плаєм над пропастю, трапилося нещастя. Син у тім часі остав позаду батька у віддалі яких 200—300 кроків і почув голосний крик свого батька. Коли надбіг, усвідомив собі, що батько поховзнувся на непевній дорозі й упав у пропасть гірського потоку. І справді, коли зійшов на діл, побачив тіло свого батька, дуже покалічене над плесом бистрої води гірського потока. Батько був уже неживий.

Незабаром поприходили на місце нещасливого випадку люде, м. и. також господар місцезої гірської гостинниці, Едер. Він оглянувши місце нещасливого випадку, висловив підозріння, що тут не міг трапитися нещасливий випадок, а що прямо мається до діла з убивством. І справді, біля стежки, з котрої впав батько Гальсмана, завважено на однім місці столочену траву й сліди крови. Найдено теж один більший камінь, на котрім остали сліди людського волосся та крови. При оглядинах тіла погибшого найдено також криваві рани від побиття каменем.

Отже убивство?! І підозріння вбивства впало на сина, бо він одинокий находився підчас випадку коло свого батька. Син з обуренням відкинув страшне обжаловання, але подробиці слідства складалися так нещасливо проти него, що підчас першої судозої розправи судді присяжні признали його винним убивства батька; суд засудив його на смерть.

Але оборона внесла проти присуду зажалення неважности й суд визначив другу розправу, яка вже тягнеться третій місяць. На яв вийшло дуже багато нових подробиць, котрі промовляють в користь обжалованого. Цілий ряд свідків висловлюється про молодого Гальсмана як найліпше та виставлють йому свідоцтво, що був завсіди добрим і примірним сином. Судова коміся перевела в друге дуже докладне слідство на місці випадку й дійшла до переконання, що в убивстві могла бути замішана ще якась трета особа. Молодий Гальсман є короткозорий і в хвилині убивства свого батька третою особою міг незавважити сеї події, а смерть батька толкував собі нещасливим випадком.

Покищо процес проти Гальсмана перервано, а суд провадить далі слідство. Правдоподібно молодого Гальсмана увільнять від вини та очистять його імя від страшного заміту вбивства рідного батька.

Сектанти „Сини Свободи“ ходять нагі по місті

Що сектантські релігії часто доводять своїх визнавців до божевілля, про се ми вже нераз чули. Так наприклад писали ми ще минулого року в „Правді“, як на однім зібранню сектантів коло с. Красного почали всі присутні верещати найріжнішими голосами звірят, бо в той спосіб думали, що „св. дух“ буде через них говорити. А один молодий парубок, що попав також між сектантів, почав „кукурікати“ мов когут і його в небезпечнім стані мусіли відвезти на Кульпарків, до закладу для божевільних.

Часописи пишуть тепер про иншу таку дурійку російських сектантів „духоборів“, що називають себе „синами свободи“. В одній громаді тих сектантів у Канаді, вигнав провідник духоборів Петро Верегін частину „синів свободи“ зі своєї громади за те, що вони відмовились давати свою пайку до спільного майна секти. Тоді вигнані „сини свободи“ вибралися в мандрівку по світі.

Около 200 з них по двох днях мандрівки стали табором дня 25 серпня коло міста Нелсон у Канаді. Там спинила їх поліція і не дозволила їм іти дальше до міста.

29 серпня довідалася поліція, що чотирох „синів свободи“ поскидали зі себе одіж і ходять нагі по гостинци. Коли поліція пішла їх арештувати, тоді нагі „духобори“ сховалися між своїми в таборі. По якімсь часі всі сектанти з сього табору в числі 200 людий поскидали зі себе одіж і співаючи свої „псальми“ пустилися в похід. Жінки й чоловіки йшли так всуміш.

Поліція візвала тоді божевільних сектантів, щоб вони протягом пів години повдягалися. Але сектанти не послухали. Тоді поприїзджали з міста порожні авта й вози та цілий відділ поліції. Нагих сектантів повязано й спаковано на авта, щоб відвезти їх до тюрми в місті Нелсон. Багато сектантів навіть у дорозі до міста не хотіли одягнутися й навіть у тюрмі ходили нагі. Збаламучені сектанти сидять тепер у двох тюрмах, але здається вже не співають „псальмів“, та не ходять нагі, бо й у Канаді так як у нас в останних часах дуже похолодніло.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

З життя наших робітників у Франції

Лист до Редакції „Правди“.

Шановна Редакціє! В ч. 38 „Правди“, була допись із життя українських робітників в Німеччині п. н. „Доки воно так ще буде“. Цікава та допись, бо описує, як наш робітник живе на чужині. Але мало хто знає життя нашого українського робітника у Франції. Правда, гарний то край та Франція і богатий, і брак ту робітника. Але кілько то наших людий нині тут марнується, кілько є таких, котрі за бувають хто вони є! Богато забуває свою рідну мову, а роблятьея або Поляками або ким иншим. Брак тут людий просьвічених, котрі могли нас згорнути в якусь Громаду, в якесь Товариство, щоб ми були зорґанізовані. По інших краях наші робітники нині мають свої орґанізації, а ми в Франції нічого не маємо. Але передовсім треба нам мати тут своїх священиків. Та чи маємо ми хоч одного нашого священика у Франції? Правда, хоч наші Українці по цілій Франції пороскидувані, але як би так кождий почув, що десь там у Франції свій священик, то певно не жалував би часу поїхати в неділю чи у свято, послухати своєї відправи і почути проповіди свого священика. Неоден зрозумів би, чим він є. І кілько ту нині наших людий у неділю мусить працювати і у свята, найбільше на фермах. Богато нам тут декотрі Французи закидають, що ми не католики, а протестанти, задля того, що наші священики жонаті. Як видно, Французи дуже мало знають про наш нарід. Маю надію, що Редакція оголосить щось з того листа в ґазеті. З поважанням

Петро Харко.

Від Редакції. Ми дуже вдячні Шановному Дописувачеви за подані відомости з життя наших робітників у Франції. Тому радо містимо цей його лист, котрий з великою цікавістю прочитають наші читачі тут у краю, як також на чужині. Бо треба признати, що богато наших робітників на чужині передплачує і читає „Правду“. Дуже важні справи порушив у своїм листі ВП. Петро Харко: справу орґанізації нашого робітництва у Франції і справу душпастирства. Вповні слушно пише він, що „передовсім треба нам мати тут своїх священиків“. Бо де розвине діяльність наша Католицька Церква, там з часом розвинеться і орґанізація. Церква творить ґрунт, кладе фундамент під кожду орґанізацію. А орґанізація так потрібна робочому народови, ще до того на такій далекій чужині. На жаль численні наші робітники у Франції ще доси не мають свого душпастиря, котрий у рідній мові і в нашім обряді вдоволявби їх релігійні потреби, котрий поклавби ґрунт під християнські робітничі орґанізації. Знаємо, що та справа дуже лежить на серцю нашим церковним властям. Але та справа не легка. Треба згоди урядів, треба призначення фондів і т. п. В Німеччині ще перед війною було заведене гр.-кат. душпастирство і тепер його розмірно легко далося відновити. Хоч також були трудноці і треба було богато заходів. **Редакція.**

МЕХІКАНСЬКИЙ УРЯД і ЦЕРКОВНЕ МАЙНО.

Міністерство внутрішних справ у Мехіку розіслало приказ до губернаторів усіх провінцій, щоби опорожнити всі церковні будинки, які забрала цивільна влада і передати їх урядови для віддання їх в упорядкованім стані назад Католицькій Церкві.

ПОСТЕПЕННА ЕВАКУАЦІЯ ЗАРЕННЯ

Згідно з умовою заключеною на політичній конференції в Газі, мають анґлійсько-бельґійсько-французькі війська покинути німецьку Заренську область. Полосу, зазначену на мапці скісними лініями, вже евакують від вересня й мають цілком звільнити її в грудні. Дальшу полосу, означену прямовісними лініями, зачнуть евакувати від 1-го листопада й мають звільнити до 30 червня 1930 року. Полоса зазначена точками, се область Сари, покищо остає в посіданню Франції. Що до неї ведуться тепер в Парижі наради.

ЗГОРІВ ТАРТАК і МЛИН

В тартаку й у паровому млині Ушера Кандля в Воронисках, в Золочівщині 21 вересня вибух пожар. Пожар знищив увесь тартак і матеріял. Шкоди є на 150 тисяч золотих. Огонь повстав із приводу необережного обходження з огнем.

СМЕРТЬ ВІД ВИПАРІВ ВИНА

У Франції в місцевости Кюер, у винградника Франсоа Жертозіо один робітник увійшов у велику бочку, що в ній був видушений виноград, щоб його перевертати та душити. Та ферментаційні випари були такі сильні, що він втратив свідомість і вдусився. Власник винниці, коли бачив, що робітник не вертає, зійшов теж у бочку й теж згинув там. Таке лучається при ферментації, вона там доволі часта, а ще частіше при ферментації сливовиці, де її виробляють, як ось у Сербії та в Болгарії.

Чи не кпини з нашої мови?

(Допис з Загочевя, Ліського повіту)

Від 10-ох літ не було у нас в Загочевю шкільного будинку, бо давний знищила війна. Значить, що від 10-ох літ не було у нас шкільної науки. Кілька разів зверталася громада до шкільної влади о підмогу на шкільний будинок та все діставала відмовну відповідь. Вкінци власними силами двигнули Загочевяни гарний шкільний будинок з просторою клясою та помешканням для учителя. Звернулися до п. інспектора, щоби дав учительську силу та щоб школа була з нашою викладовою мовою. Аж під напором місцевої шкільної ради та по заяві, що внесено декларації згодився п. інспектор на „руску“ школу. Всі чекали, хто приїде учити, аж врешті чути: „Приїхала пані професорка“. Приїхала пані, та щож, коли по нашому не вміє (і хоч як старається, калічить і ломить гарну нашу мову). Зате вміє по польськи та білоруськи.

Вона думала, що дістане посаду в польській школі, але прецінь то „креси“ і та пані, яка учила на кресах Білоруси, може вчити і на других кресах. Тільки не дай Боже не наша сила. А наших сил так много без посади, а може й круглі сироти, котрі покінчили семинар серед голоду та холоду. Але для них посади нема. А тут, чуєте, пані забули нашу мову, а саме в тій мові мають провадити школу. Але якось то „будзє“, бо пані за тиждень навчаться на шої мови. І чиж се не кпини шкільної влади зі селян Загочевя, чи не доптання наших святощів, до котрих належить наша рідна мова. Таж дітвора се наша будучність. Треба, щоб наші посли занотували собі сей факт та помогли нам боронити наших прав.

Місцевий.

ЛИЦЕ МАТЕРИ СПИНИЛО СИНА НАД ПРІРВОЮ

Дивна подія склалася в Америці, як доносять тамошні часописи.

Директор високої школи Т. Б. Франклін їхав в ночі автом, що ним сам кермував. Вмів добре кермувати самоїздом, а машину мав добру, тож їхав собі безпечно. Так їхав до 4 години над ранком. Аж нараз побачив перед собою лице своєї старенької матери, що мов загороджувало йому дорогу. Лице мов легко світило.

Професор Франклін людина не забобонна й подумав, що це якийсь предмет лежить на дорозі, який на досвітках прибрав у його уяві неньчин вид. Тому спинив самоїзд і висів із нього, щоб поглянути, що це таке. І в цій хвилині побачив із превеликим страхом, що самоїзд спинився на кільканацять центиметрів перед прірвою глибокою на 20 метрів. Видно в мрячну ніч збився професор із дороги та, зїхавши зі шляху, найшовся на бездоріжжах,

Коли раненько вернув до дому, застав матір зодягнену. Вона оповіла йому, що всю ніч не могла спати, бо мучила її думка, що син у небезпеці.

На це син оповів її свою пригоду. Мати сказала на це, що саме коло 4 год. досвіта вона вспокоїлася й була вже певна, що йому не грозить ніяка небезпека.

Є на світі річи, які не снилися й великим фільософам, а не то нашим сельроб-радикалам.

Протиалькогольна боротьба

Як обмежити шкідливий вплив шинків.

Найбільше розпивається наш нарід по містах і місточках в часі ярмарків, торгів, відпустів, місий і т. д. Бо шинки скрізь отворені, хоч на папері істнує закон, що в цих днях (ярмарки, торги, відпусти і т. д.) в усіх селах і містах (з виїмком Варшави, міст воєвідських і повітових) продажа алькогольних напоїв є недозволена (арт. 7. пункт Ґ. закона з 23. IV. 1920 „o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych“; Dzien. Ust, Rz. Polsk. Nr. 35 z 1925 р.). Завданням старость є дбати про те, щоб в вище наведених днях шинки були зачинені (Виконавчий розпорядок міністра здоровля з 2. IV. 1922; Dzien. Ust. Rz. Polsk. Nr. 51 z 1922, параґраф 6-ий).

В місточках, де не вдалося перевести протиалькогольного плебісциту, комітет повинен доложити зусиль, щоб бодай в вище наведені дни шинки були замкнені. Про випадки продажи і вишинку алькогольних напоїв в ярмарочні, торгові, відпустові і т. д. дни належить доносити до староства й домагатися, щоб староство негайно заборонило продажу й вишинк алькогольних напоїв.

Коли заходи Комітету булиби безуспішні то треба внести через українських послів інтерпеляцію в соймі, а тоді міністерство може приказати старостві видати відповідне зарядження.

Тим способом можна в великій степени ограничити шкідливий вплив шинків.

Шинки є тим головним місцем, де шинкарі не перебираючи в способах, при помочи брехонь, наклепів і т. д. використовуючи свідомо і систематично легковірність селянина, деморалізують селянство на те, щоб викликати економічну крізу і знищення чи то українських одиниць чи установ. Отже шинки приносять не тільки, звироднення нашої раси, але також національно-економічну шкоду.

Др. Р. Ґ.

Чи знали ви, що...

Найстаршою законодатньою установою (парляментом) у світі є Альтінг в місті Рекявік, столиці Ісляндії. Сього року обходив цей ісляндський парлямент тисячліття свого істнування.

В Анґлії є 700.000 зелізничих вагонів, котрі є приватною власністю.

У знаних і експльоатованих дотепер копальнях, поклади вугля вистарчать ще на 4000 літ.

Наука не вияснила ще досі питання, чому Індіяне в Америці мають мідяну краску скіри, а Китайці жовту.

Ловля китів на морях довкруги південного бігуна приносить річно 300 міліонів золотих доходу.

В Еспанії на тисячу мешканців приналежних до католицької Церкви, припадає тільки одна людина иншого віроісповідання.

Сам друк одного числа нашого часопису в друкарні (без паперу й инших коштів редакційних і адміністраційних) коштує 400 золотих.

КОРОТЕНЬКІ ГОСПОДАРСЬКІ ПРИГАДКИ

Зерно на засів треба вичистити та забайцувати.

Зачинайте тучити гуси. Голубам давайте добру свіжу воду по можности в залізній посудині.

Пні, що не мають достаточного запасу меду, одержують криті щільники меду.

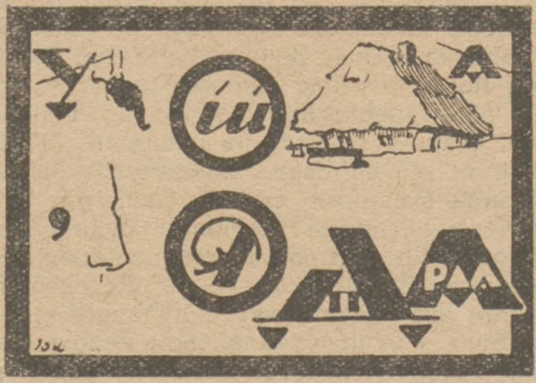
Крілики тратять тепер літну шерсть, а дістають зимову.

В часі зміни шерсти давайте кріликам сильнішу поживу.

Звірят, коли вони дістають нову шерсть, не вживати до розплоду.

Для розваги.

Ребус ч. 1.

За добру розвязку цего ребуса призначає Редакція 10 нагород по 3 золоті в книжках Видавництва Української Християнської Орґанізації. Спис цих книжок подамо окремо.

Добра рада

„А скажи-но мені, Сеньку,
Як ти тее дієш,
Що все мудро, дотепненько
Відповісти вмієш?“

Хочеш знати, пане брате?
Та що тут так дивне?!
Треба дурне подумати,
Сказати противне“...

Самособою не Руданський.

СТОМАТОЛЬОҐ-ДЕНТИСТ
Др. Степан Дмоховський 2-5
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 35.
Корони порцелянові. Апарат Рентгена.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

Неділя 6 X. (23 ст. ст.) 15-та по Сошествію. Зачат. св. Йоана Хрестит. Гл. 6. Євг. 4.

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гди возв. стхр. воскр. 6 і Свят. 4 Сл. Свят. І н. догм. 6 гл. Вход. Стхвні. вскр. Сл. Свят. І н. Богор. воскр. 4. гл. Повеч. мале — Ипак глас. Полунощ. нед. Утреня вел. Бг. Гдь — троп воскр. 2 р. Сл. Свят. І н. Богор. 4 гл. Проче вскр. — Полиєлей нед. Канон вскр. — крестовскр. Свят Катав. „Отверзу“ По 3. п. конд. — ікос і сідал Свят. Сл. І н Богор. По 6 п. конд. — ікос вскр. По 9 п. Світил. вскр. На хвалите стхри вскр. 4 і Свят. 4 Сл. стхра еван І н. Преблагословенна. На часах троп. вскр. Сл Свят, конд на 1. і 6. вскр на 3 і 9. Свят. Сл Божа Антиф. воскр. Троп. вскр. Свят. і конд. вскр. Сл, конд. Свят. І н. Богор. по гласу наслав. Прокім. Алл. і Причаст. нед і Свят. Апост. і Євг. нед. і Свят. (Апост. 176. і 210. Євг. Мат. 92 і Лук. 2).

Понеділок 7 (24) Теклі муч. **Второк 8 (25)** Евфрозини; **Середа 9 (26)** Преставл. св. Йоана Богослова; **Четвер 10 (27)** Калистрата; **Пятниця** 11 (28) Харітона; **Субота** 11 (29) Киріяка.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

6. X. **Схід сонца** 5·34, **захід** 16·56, 7. X. схід 5·36, захід 16·54, 8. X. схід 5·37, захід 16·52, 9. X. схід 5·39, захід 16·50, 10. X. схід 5·40, захід 16·48, перша чверть місяця о год. 18 мінут 5 (Місяць у відземлю). 11. X. схід сонця 5·42, захід 16·46, 12. X. схід 5·44 захід 16·44.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

6. X. 1918. Заснування українського університету в Києві.

БІРЖА

Львів 2. X. 1929.

Збіжа. Ціни за 100 кг. льоко стація надання. Пшениця двір. нова 37·25 — 38·25, пшениця селянська 34·50 — 35·50, жито двірське 22·50 — 23·50, жито селянське 21·25 — 22·25, ячмінь 18·50 — 19·50, овес галицький 20·— 21·—, кукурудза 25·75 — 26·75, чорна вика 31·— 33·—, сіно прасоване 7·— 8·—.

Доляр амер. в приватних оборотах 8·89 1/4.

На збіжевій і грошевій біржі слабі обороти, успосіблення спокійне. Більший попит за вівсом.

АДВОКАТ
і оборонець в карних справах
Др. Осип Назарук
отворив адвокатську канцелярію
з днем 1. вересня ц. р.
у Львові при вул. Підвальє 7.
(Дім „Дністра“).

ДАНИЛКА СОКИРИ СЛОВО ЩИРЕ

От біда, що й не казати! Хочу щось вам написати, та про що ще сам не знаю — Тілько в голові снується, думка з думкою там бється, мов від вітру листя в гаю. Та бер у перо у руки, чей воно додасть принуки, як ним тицьну у чорнило... Аж тут двері рип — йде жінка, у руці паперу жмінка, в мене в грудях аж занило, бо як щось я собі пишу, тоді люблю спокій, тишу. В тиші гарно йде робота — а як жінка перешкодить, нiщо з того не виходить, лиш нова якась гризота. І тепер воно так було (хоч щасливо проминуло, я якось склеїв свій допис)... Жінка враз часопис дала та ще й пальцем показала в одно місце у часопис: „На, читай осьтут, Даниле, що то нам наворожили ці якісь там астрольоґи: була торік зима люта, а ця ще гострійше кута прийде тай наставить роги. Треба тоді подумати, подумати тай подбати, як боротися з зимою, без кожуха я й не взута і з дітьми також є скрута, я безрадна сама стою! Знай, на кожну на дитину треба теплу одежину! бодай цим, що йдуть до школи треба чобітки купити! Подбай завчасу про хату, про паливо, про загату, поки можна щось зробити...“ Так вам меле, так торочить, мені голову морочить, а я їй на це поволи: „Ну, тай вибрала ти хвилю, думку я на думку силю, до пера шукаю соли, щось до „Правди“ написати, а ти лізеш тут до хати з непотрібною журбою. На журбу все час найдеться, ще зима до нас не рветься веселити нас собою“.— Жінка кинула папері, з гуком зачинила двері, є до цего в неї сила! Так я в хаті сам остався тай писати зараз взявся, та підтяла жінка крила! Хоч пішла, журба остала, у обійми мене взяла: Справді треба щось робити, щоб цю зиму пережити, коли така гостра буде — давав ради для громади, щоб собі не дав я ради?! — а може ви радьте люди — коби були грошенята, то не мучилаб журба та, та тут дуба стає гора, де грошей на зиму взяти, чи найду що ще продати? Радьте, людоньки...

Сокира.

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.
З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.